



Pakket 2: Baas in België: wie speelt mee?

Politiek is geen ver-van-mijn-bed-show, deel 2.

Wie heeft het hier eigenlijk voor het zeggen? Ligt alle macht bij politieke partijen? Of bij de media?
Of nog ergens anders?

Inhoud	2
Wat kan je verwachten? Doel en doelgroep	2
Rol van de begeleider	3
Vormingsplan	3
1. Check-in (20 min)	3
2. Wie is baas in België? (50 minuten)	3
Werkwijze 1: Fysieke foto's	3
Werkwijze 2: Mentimeter	4
3. Wie doet wat? (30 minuten)	5
4. Slotdiscussie	5
5. Onthouden	5
Materiaaloverzicht	7

Deze vorming geven: een handleiding voor begeleiders

Inhoud

Deze vorming is een perfect vervolg op 'Politiek, niets mee te maken?' maar kan ook op zichzelf staan.

Mogelijke vervolgvormingen:

- Hoe zit onze democratie in elkaar? (principes)
- Hoe komen (politieke) beslissingen tot stand? (praktijk)
- Een klare kijk op politieke partijen

Wat kan je verwachten? Doel en doelgroep

Doelgroep: zowel interessant voor nieuwkomers, als voor wie wat cynisch staat tegenover macht in België.

België is een ingewikkeld land. Niet alleen voor wie hier vers aankomt, maar ook voor wie hier is opgegroeid! De wirwar aan instellingen en de uitgebreide, ingewikkelde staatsstructuur zorgen er mee voor dat mensen niet altijd begrijpen waarom dingen niet zomaar snel beslist en veranderd kunnen worden.

In deze module willen we dat de deelnemers begrijpen wie er meespeelt in een democratie. Wie heeft invloed, en hoe groot is die? Wat zijn onze ervaringen en misschien vooroordelen?

Een gesprek en discussie over wie de echte baas is in België (disclaimer: niemand)

De deelnemers

- begrijpen dat het politieke veld complex in elkaar zit en dat (in België) niet één persoon alle macht in handen heeft
- kunnen aangeven wie allemaal een rol heeft in de politiek en wie welke invloed heeft
- kunnen enkele machtsmechanismen herkennen

Deze module kan op elk niveau gegeven worden.

Rol van de begeleider

Hou het doel van de vorming in je achterhoofd: deelnemers laten begrijpen wie er meespeelt in een democratie. Je kan niet zomaar één persoon of groep de schuld geven van alles wat misloopt, en dat is goed.

Deelnemers krijgen tijdens deze vorming meer zicht op hun eigen vooroordelen en kunnen hierover discussiëren.

Pas de vorming aan aan je doelgroep door te spelen met welke 'spelers' je inbrengt in de vorming.

Vormingsplan

Vorbereiding:

- lokaalopstelling: zo flexibel mogelijk (eilandjes, open ruimte, groepsgesprek)
- voorzie magneten of ander bevestigingsmateriaal om foto's op een bord of flipchart te bevestigen, of werk met Mentimeter (als de deelnemers digitaal vaardig genoeg zijn)

1. Check-in (20 min)

Pols in een openingsgesprek naar de houding van de deelnemers met betrekking tot dit onderwerp. Het kan je helpen om later in de vorming linken te leggen.

Enkele openingsstellingen:

- (Bijna) iedereen die in de (lokale) politiek gaat doet dat uit idealisme, om de wereld te veranderen.
- Als je echt democratie wil moet je het volk meer bindende referenda geven.

2. Wie is baas in België? (50 minuten)

Werkwijze 1: Fysieke foto's

De groep is verspreid over tafeleilandjes. Elke groep krijgt kaartjes met foto's en woorden (koning, eerste minister, ...)

Opdracht 1: koppel de woorden aan de juiste foto's

Opdracht 2: Wie heeft de meeste macht? Wie heeft de minste macht? Rangschik de foto's in volgorde.

Bespreking:

- Bespreek opdracht 1 en 2: was dit moeilijk? Ging het vlot? Welke problemen waren er?
- Leg uit: in België is er sprake van scheiding der machten: wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht. Daarnaast zijn er ook andere 'machten' die spelen.
- Teken de tabel met 4 kolommen en laat deelnemers foto's in de juiste kolom hangen:

Wetgevende macht	Uitvoerende macht	Rechterlijke macht	Andere

Tip voor deelnemers met een lager taalniveau: werk klassikaal: deel de foto's in groot formaat uit en geef deelnemers de tijd om te zien of ze personen herkennen (vaak herkennen deze vlot de koning en de politie soms ook burgemeester, rechter en een bekende minister). Laat de oefening met de drie kolommen achterwege.

Tip voor deelnemers met een hoger taalniveau: de foto's van godsdienstige leiders kunnen worden opgenomen en uitgelegd dat er naast scheiding der machten ook sprake is van secularisering

Werkwijze 2: Mentimeter

Een groep die politiek bewuster is, maar misschien wel cynisch naar het politieke gebeuren kijkt, heeft misschien minder nood aan de basic discussie over de koning en de eerste minister.

Voor deze groep kan je sneller tot de essentie komen door met een Mentimeter te werken: je kan in de gratis versie een poll doen waarbij de deelnemers 100 'machtspunten' moeten verdelen over 12 kandidaten. Je kan kiezen om het resultaat 'real-live' te delen, of pas als iedereen heeft ingediend.

Op basis van het resultaat van de bevraging doe je de nabespreking:

- Is dit wat je had verwacht?
- Waar schrik je van?
- Wie mis je?
- Hoe komt het dat deze laag/hoog staat?
- Wat als we deze bevraging met een andere groep hadden gedaan, zou het resultaat dan anders zijn?

3. Wie doet wat? (30 minuten)

Werkwijze

Elke deelnemer krijgt een foto met een 'baas/macht'.

In de ruimte hangen verschillende situaties op. (Kies situaties uit bijlage 2)

Opdracht: loop rond, lees de situatieschetsen en scheur een papiertje af van waar je invloed kan uitoefenen - bespreek nadien in groep:

- Hoeveel papiertjes heb je?
- Hoe kan je daar invloed uitoefenen?
- Betekent 'veel papiertjes' ook 'veel macht'?
- Wat betekent het als in een situatie veel verschillende mensen een papiertje hebben? Wat zijn voor- en nadelen?
- Was het altijd duidelijk wie welke macht had?

4. Slotdiscussie

Het zou ondertussen moeten duidelijk zijn dat de macht in België (en in andere democratische landen) niet bij 1 persoon of instantie ligt.

Dat helpt natuurlijk niet bij de transparantie, maar het zorgt er wel voor dat de belangen van een groter deel van de bevolking behartigd worden, en een belangrijke beslissing niet bij een klein groepje mensen ligt. Er is altijd ruimte om bij te sturen, ook als het geen verkiezingen zijn.

Wat denken jullie: is dit het best mogelijke systeem? Of zijn er betere systemen om een maatschappij te besturen?

5. Onthouden

- Er is niet 1 baas in België, maar een samenspel van verschillende, elkaar in evenwicht houdende machten.
- De macht om wetten te veranderen ligt wel bij de politiek, het is dus wel belangrijk om de juiste mensen te verkiezen.
- Maar zelfs als 'jouw partij' niet gewonnen heeft, kan je politiek wegen (net als alle anderen).

Materiaaloverzicht

Bijlage 1: foto's

Bijlage 2: situaties